

JIHÄNKEJÄ, KRUUNUJA JA KOMMEITA VIITTOJA

Komeasti pukeutuneet tiernapojat ovat iloinen väripilkku talvi-illan pimeydessä. Hienot asusteet tuovat näytelmään myös juhluvuutta ja arvokkuutta. Seuraavilla sivuilla olevat ohjeet tiernapoikien asusteista ovat lainauksia Tauno Kokon kokoamasta Oulun Tiernapojat -vihkosesta.

Kursiivilla merkityt ovat lisävinkkejä asusteiden tekoon ja huomioita siitä, miten nykypäivän tiernapojat pukeutuvat.

Yhteiset asusteet

Yllä valkoinen paita, helma housujen päällä, sekä n. 10 cm levyinen pahvivyö, joka koristeltu väripapereilla. Jihängit (olkavyöt) hieman kapeammat, samalla tavoin koristellut. Herodeksella ja Murjaanien kuninkaalla ovat jihängit molempien okapäiden yli ristissä. Knihdillä vain oikean olkapään yli. Mänkillä ei ole jihänkiä. Miekka muilla, paitsi Mänkillä. Silmäkulmat mustataan, poskia voi punata.

Valkoisen paidan on hyvä olla hieman reilu, jotta alle mahtuu lämpimiä vaatteita. Esimerkiksi kirpputorilta hankittu tai isän vanha paita käy mainiosti, kun hihat kääritään sopiviksi. Housujen ja kenkien tulisi olla tummat. Vyöt ja jihängit voi tehdä myös kartongista tai vahvasta kankaasta. Miekkoina taas oikeat metalliset miekat kalahtavat komeasti yhteen, mutta jos sellaisia ei ole käytettävissä, voi miekat leikata vanerista ja päällystää hopeapaperilla.

Herodes

Vyön, jihänkien ja kruunun päävärit purppuranpunainen ja kulta. Pahvikruunu 6-8 cm korkea. Siitä lähtee ylöspäin 4-6 pahvisuikaletta, jotka yhtyvät ylhäällä keskellä. Suikaleet taivutetaan ensin ulospäin kaareutuviksi ja keskellä ristikon kohdalla painetaan hiukan alas. Yhtymäkohdan päälle voidaan kiinnittää kultapallo, jopa sen päälle kultaristi. Harteilla voi olla viitta, punainen tai valkoinen, reunoissa kultakaistaleet. Viittaan voi kiinnittää kultatähtiä, valkoiseen myös naavantupsuja. Ylähuulessa vankat näävelit, jotka nousevat poskelle kiemuroina. Alaleuan parta niin kuin kumollaan oleva pikari: pitkin alahuulen reunaa musta rantu, joka levenee keskellä, jatkuu kapeampana taas alaleuassa.

Nykyään näkee myös umpinaisia, kankaisia kruunuja. Ne ovatkin lämpöisiä ja kestävät esimerkiksi koulujen tiernapojilla useamman vuoden.

Murjaanien kuningas

Vyön, jihänkien ja kruunun päävärit musta ja kulta. Kruunu 8-10 cm korkea, ylhäältä sahalaitainen. Harteilla voi olla viitta, mutta vähemmän komea kuin Herodeksella. Parta tai kasvojen alaosa mustattu vain nenän alapuolelta vanhan perinteen mukaisesti.

Murjaanien kuninkaan miekkana näkee usein kaartuvan sapelin. Murjaanien kuninkaan asusteet eivät nykypäivinä jää jälkeen Herodeksen komeudesta.

KNIHTI

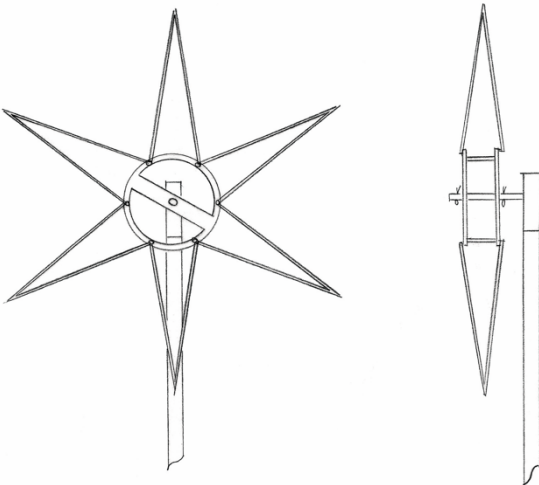
Pöntön mallinen, suora lakki, jossa pohja, koska siihen kerätään kolehti. Lakin etupuolella tähti, koristeena kultaraitoja. Myös voi tehdä kypärän neljästä 3-kulmaisesta pahvikappaleesta, joiden sivureunat hieman pyöristetään. Kypärä päällystetään kulta- tai hopeapaperilla, keskelle voi kiinnittää valkeista paperisuikaleista tehdyn ison tupsun.

Knihdin tunnusväriksi on vakiintunut sininen. Vyö ja oikean olkapään ylitse kulkeva jihänki koristellaan useimmiten hopealla. Knihdillä näkee myös joskus rintapanssarin. Pähineeksi käy miniosti oikea kypärä. Knihdillä näkee usein viikset ja pienen parran.

MÄNKKI

Vyö kullanvärinen. Kalakukon mallinen valkea päähine, joka tehdään kahdesta 3-kulmaisesta pahvikappaleesta ylöspäin taivutetuvin reunoin, kärjissä ylöspäin kaartuvat kippurat. Pähine pidetään päässä hieman sivuittain, ettei kippura peitä kasvoja. Parta: musta rengas kiertää ylähuulesta alaleukaan.

Mänkin päähine voi olla myös kartionmallinen ja korkea, kullalla tai hopealla koristettu. Mänkki on ryhmästä kaikkien vaatimattomimmin pukeutunut. Mänkin komein rekvisiitta onkin Jeesuksen syntymää symboloiva tähti, jota hän pyörittää.

TÄHTI

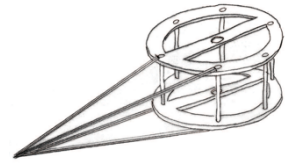
Tähti on kautta aikojen ollut tärkeä osa tiernapoikanäytelmää. Jos omisi komean tähden, pääsi mukaan tiernapoikajoukkoon vaatimattomallakin äänellä. Tähti takasi pääsyn taloihin laulamaan ja oli siten tiernapoikaryhmän tarkoin vaalima ylpeys.

Tähden malli ja sakaroiden lukumäärä on vaihdellut. Useimmiten tähdet ovat olleet 4-6 – tai 8-sakaraisia. Myös 5-sakaraisia tähtiä on käytetty. Niin tärkeää ei kuitenkaan liene sakaroiden lukumäärä kuin se, että tähti on huolella tehty ja että se pyörii.

Erityisen tunnelman tähti loi ennen vanhaan, kun sen sisälle laitettiin kynttilä. Nyt saman vaikutelman voi luoda taskulampulla.

Seuraavan ohjeen avulla voi valmistaa hienon tähden esimerkiksi koulujen teknisen työn tunneilla.

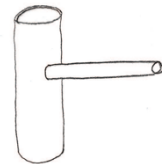
1. Sahaa vanerista symmetriset keskiosat
2. Laita keskiosat päällekkäin (vaikka puristimella kiinni) ja poraa reiät välitapeille (10 cm pyörökeppiä) ja isompi reikä keskelle akselia varten.
3. Katkaise tapit ja liimaa puuliimalla paikoilleen.

4. Sahaa ohuita puurimoja (halkileikkaukseltaan n. 5 x 10 mm) neljä kappaletta jokaista sakaraa varten.
5. Liimaa kuumaliimapistoolilla aina kaksi rimaa päistä yhteen "kolmioksi" (jos vuolet puukolla rimojen päiviä ohuemmiksi, saat siistimmän lopputuloksen). Sen jälkeen liimaa "kolmiot" kiinni rungon molemmin puolin ja saman tien sakaran päästä kiinni toisiinsa.

6. Kiinnitä akseli pystypuuhun (n. 30 mm pyörökeppiä). Kestävemmän akselin saat metallista hitsaamalla huonekaluputkesta ja pujottamalla sen kepin päähän. Voit myös kiinnittää pitkän pulstin suoraan puukeppiin akseliksi. Akselissa on oltava jonkinlaiset sokat tai muut esteet, että tähti pysyy paikoillaan.

7. Kiinnitä tähden runko paikoilleen akseliin.
8. Pinnoita tähti haluamallasi materiaalilla (paperi, kangas) kuumaliiman avulla. Jos haluat käyttää valoa tähden sisällä, valitse materiaali, josta valo kuultaa läpi. Jätä keskiosa takaa pinnoittamatta valota varten. Koristele tähti vaikkapa kulta- ja hopeapaperilla tms. ja tee tupsut (silkkipaperi tai ohut kangas) sakaroiden päihin.
9. Valoksi tähden sisälle voit laittaa pienen taskulampun. Kiinnitys akseliin käy kätevästi esim. kuminauhan avulla.

Materiaalit:

- n. 10 mm vahvuista vaneria
- halkaisijaltaan n. 10 mm vahvuista pyörökeppiä
- n. 5 x 10 mm vahvuisia puurimoja
- halkaisijaltaan n. 30 mm vahvuista pyörökeppiä
- pitkä pultti tai huonekaluputkea akseliksi
- paperia, kangasta, kulta- ja hopeapaperia yms.
- pieni taskulamppu
- puuliimaa
- kuumaliimaa
-

Työvälineet:

- vannesaha
- kuviosaha
- porakone
- kuumaliimapistooli